

2000-32

29 Eylül 2000

BASIN DUYURUSU:
2000-2001 DÖNEMİ PARA VE KUR POLİTİKASI

GAZİ ERÇEL

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

29 Eylül 2000

Ankara

Bu basın duyurusu ile, öncelikle 2000 yılının başından itibaren büyük bir özveri ve koordinasyonla uygulanmaya çalışılan “enflasyonu düşürme programının” para ve kur politikaları çerçevesinde bir değerlendirilmesinin yapılması ve 2001 yılında uygulanacak politikalar ile ilgili olarak da genel bir bilgi verilmesi amaçlanmıştır.

Para ve kur politikasının 2000 yılı süresince program çerçevesinde tavizsiz bir biçimde uygulamasını sürdürdük. 9 Aralık 1999’da belirttiğim gibi, 2000 Ocak- 2001 Haziran döneminin ilk 9 ayında, kur sepetinin

nominal değişimini üçer aylık dönemler itibariyle 12 aylık dönemi kapsayacak şekilde açıklamaya devam ettik. Bu çerçevede, 2001 yılının ilk yarısında geçerli olmak üzere, 2001 yılının ilk üç ayında aylık sepet değişiminin bir önceki döneme göre azalarak yüzde 0,9 ve ikinci üç aylık dönemde ise yüzde 0,85 olacağını kamuoyuna bildirdik.

Yine, 2000 yılı süresince para politikasının operasyonel kuralını ise, bilançomuzdaki “Net İç Varlıklar” büyüklüğünü her üç ayda bir değişen ve önceki üç aylık dönemin sonundaki para tabanı stok büyüklüğünün +/- yüzde 5’in belirlediği koridor içerisinde günlük olarak tutmak oluşturmuştur. Koridorun orta değeri ise –1200 trilyon Türk lirası’nda sabitlenmiştir. Dolayısıyla para politikasının faiz oranlarını etkileme esnekliği sözkonusu koridorun genişliği ile sınırlanmıştır. “Net Uluslararası Rezervler” ise hedef taban değerlerinin önemli ölçüde üzerinde kalmıştır. Merkez Bankası önceden taahhüt ettiği gibi, sermaye giriş ve çıkışlarını sterilize etmemiştir.

Sözkonusu operasyonel işleyiş, Merkez Bankası’nın açık piyasa işlemleri ile yaptığı temel fonlama politikasını doğrudan belirlemiştir. Operasyonel işleyiş dışında, para politikasının kısa dönem piyasa faiz oranlarına olan iletkenliğini, bankaların kendi döviz nakit akımları çerçevesinde yaptıkları Türk lirası-döviz işlemleri ve para talebindeki gelişmeler belirlemiştir.

Programın ikinci 18 aylık dönemini kapsayan, Temmuz 2001 – Aralık 2002 döneminde ise, kur rejiminde, merkezi kur sepeti etrafında simetrik ve kademeli olarak genişleyen band uygulamasına geçileceği 9 Aralık 1999 tarihinde sizlere açıklanmıştı. Söz konusu aralığın toplam genişliği aşamalı olarak artırılarak, 1 Temmuz 2001’den 31 Aralık 2001’e kadar kademeli olarak yüzde 7,5’e, 30 Haziran 2002’ye kadar yüzde 15’e ve 31 Aralık 2002’ye kadar yüzde 22,5’e yükseltilecektir. Merkezi kur sepeti ve uç değerler yine 12 aylık kur perspektifi sağlamak amacıyla, şu anki kur rejimindeki modele uygun olarak açıklanmaya devam edilecektir. Bu bağlamda, 2001 yılının üçüncü ve dördüncü üç aylık döneminde merkezi

kur sepetinin aylık artış oranı yüzde 0.85 olarak belirlenmiştir. Altı aylık süre içerisindeki, kur sepeti bandının üst ve alt değerleri, merkezi kur sepetinin günlük değerleri ile birlikte ektedir. Kur sepetinin kompozisyonunda bir değişiklik yapılmamıştır.

Uygulamada, Merkez Bankası'nın politikalarında radikal bir değişiklik veya bir sürpriz beklenilmemelidir. Politikalar önceden ilan edilen çizgide olacak, değişim kademeli bir şekilde gerçekleşecektir. Merkez Bankası olarak geçiş döneminde öncelikle enflasyonu belirleyen faktörler içerisinde, etkisi azalmasına rağmen, döviz kurlarının göreceli gücünü takip etmeye ve değerlendirmeye devam edeceğiz.

Çeşitli ülke programları incelendiğinde, ideal koşullarda, enflasyon hedef ve beklentileri arasındaki farkın daralması ile birlikte, döviz kurlarının merkezi parite etrafında hareket edebileceğini görmekteyiz. Merkez Bankası'nın faiz politikasının, fiyat istikrarı doğrultusunda etkin ve tutarlı olarak uygulamasının, enflasyon hedef ve beklentileri arasındaki farkın daralmasını destekleyeceğini düşünmekteyiz. Söz konusu geçiş dönemi, hepimiz için de bir eğitim ve uygulama süreci olacaktır. Beklentimiz, salınım aralığı içerisinde, döviz kurunun değerinin bankalararası döviz piyasasında belirleneceği şeklindedir.

Aktif para politikası gereği, bilançomuzdaki "Net İç Varlıklar" büyüklüğüne daha fazla esneklik verilmesi düşünülmüştür. İlerleyen tarihlerde detayları açıklanacak olan NİV büyüklüğünün tavan değerleri, yine üçer aylık dönemler itibarıyla ilan edilecektir. Kademeli olarak genişleyen kur rejimi süresince, piyasalarda oluşabilecek geçici dalgalanmalar karşısında uluslararası rezervler dengeleyici değişken rolünü sürdürecektir.

Dünya için de yeni olan bu kur rejimine geçişte en büyük avantajımız söz konusu çıkış stratejisini 1,5 yıl önceden kamuoyuna açıklamış olmamızdır. Bu yalnızca ekonomik ajanların beklentilerini yönlendirmemiş, aynı zamanda karar alıcılar tarafından değişik koşullara

uyum sağlayabilen alternatif politika çerçeveleri oluşturulmasını sağlamıştır.

Para politikasına 2001 yılının ikinci yarısından itibaren kademeli olarak verilecek olan esneklik, Merkez Bankası'nın enflasyonu düşürme sürecine olan katkısını destekleyecektir. Türk lirasının değer kaybının doğrudan enflasyonist beklentileri ve/veya enflasyonu beslemesi olgusunun ise kademeli olarak esnetilecek kur rejimi ve faiz politikasının enflasyon hedefine yönelik olarak kullanılması ile birlikte yavaşlamasını öngörmekteyiz. Kur bandı uygulayan ve uygulamış ülkelerde görülen en önemli olgu, belirli bir süre için kurları ilan ettikten ve band rejimine geçtikten sonra, düşük enflasyon ortamında, kurların enflasyon beklentilerini ve/veya enflasyonu besleme derecesinin kademeli olarak azalması ve iç talebin enflasyonu etkileme gücünün önemli ölçüde artmasının gözlenmesidir. Diğer taraftan reel faizler ve büyüme arasındaki ilişki daha belirgin hale gelmektedir.

İnanıyorum ki, beklentileri yönlendirmesi amacıyla piyasalara açıkladığımız kur politikamız, maliye, para, gelirler ve yapısal politikalarla birlikte, üç yıllık süre sonunda, hedeflediğimiz enflasyonun gerçekleşebilirliğini artıracak ve programın güvenilirliğini daha da sağlamlaştıracaktır.

[AYLIK KUR SEPETİ BANT DEĞERLERİ \(Excel\)](#)

[GÜNLÜK KUR SEPETİ BANT DEĞERLERİ \(Excel\)](#)

[KUR SEPETİ BANT GRAFİĞİ \(Excel\)](#)